

Veiklos atskaita už 2017 metus

Dvejų metų ankstyvosios prevencijos programa: „Zipio draugai“ (I dalis) ir „Obuolio draugai“ (II dalis).

Dvejų metų tarptautinę ankstyvosios emocinių ir elgesio problemų prevencijos programą sudaro dvi dalys – pirmą dalį „Zipio draugai“ ir antrą dalį „Obuolio draugai.“ Programos tikslas - padėti vaikams įgyti socialinių bei emocinių sunkumų įveikimo gebėjimų, siekiant geresnės kiekvieno vaiko psichikos sveikatos ir saugesnio mikroklimato Lietuvos ugdymo įstaigose.

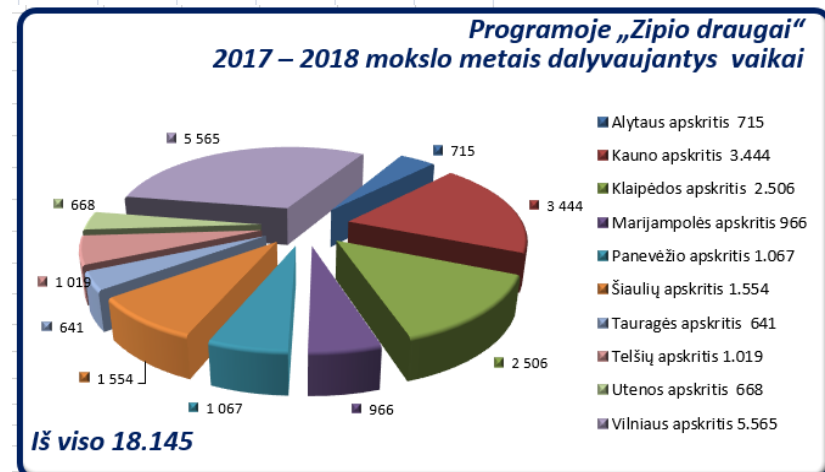
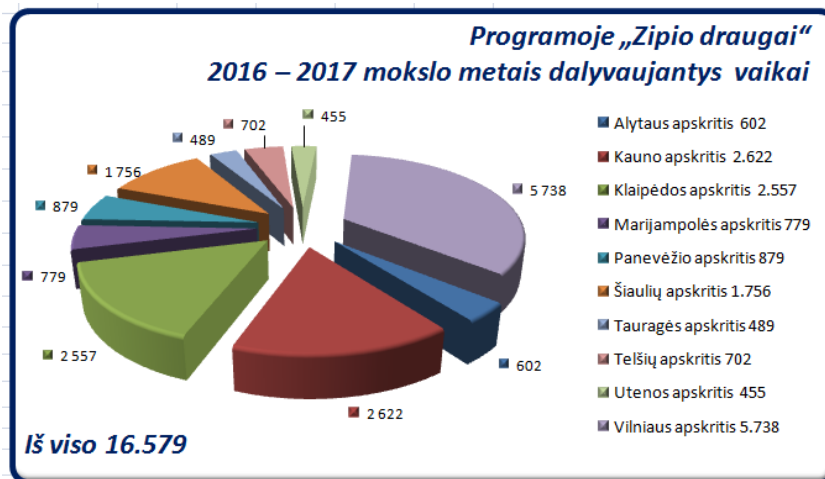
Programa „Zipio draugai“ Lietuvoje įgyvendinama nuo 2000 metų. Programa skirta 5-7 metų vaikams. Ji vykdoma ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų priešmokyklinėse grupėse, pirmosiose klasėse ir prailgintos dienos grupėse, daugiafunkčiuose centruose, globos namuose ir vaikų dienos centruose. Programa skirta skirtingų gebėjimų vaikams ir įgyvendinama valstybine lietuvių, o taip pat lenkų ir rusų tautinių mažumų kalbomis.

Nuo programos įgyvendinimo pradžios iki šių mokslo metų (įskaitytinai) joje yra dalyvavę 193.408 vaikai. Programos „Zipio draugai“ pedagogo kvalifikaciją yra įgiję 4.672 pedagogai. Programos konsultanto kvalifikaciją yra įgiję 59 psichologai ir 5 pedagogai. Konsultanto padėjėjo kvalifikaciją – 88 pedagogai.

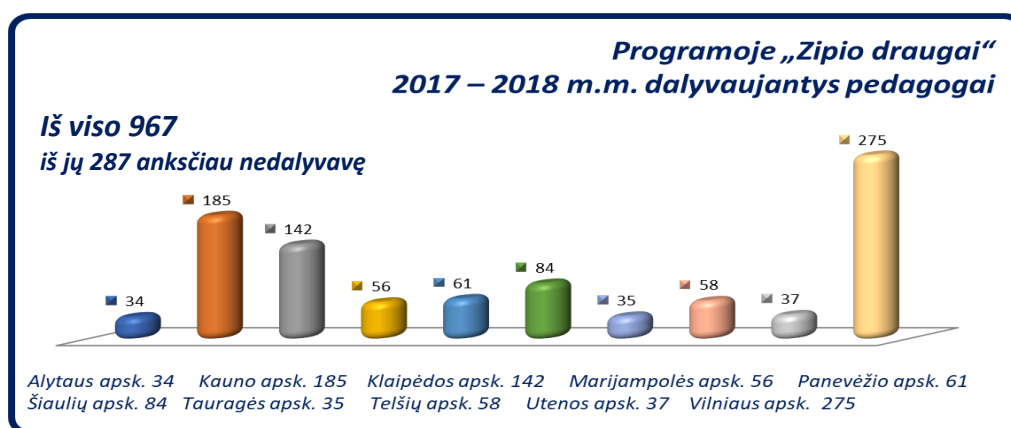
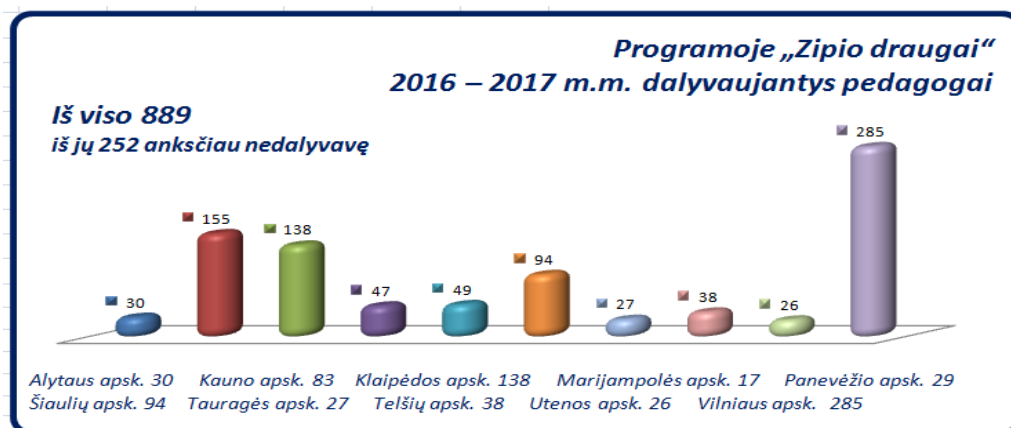
2017 metais programoje „Zipio draugai“ dalyvavo:

	2016-2017 m.m.	2017-2018 m.m.	2017 metais
Vaikai	16.579	18.145	34.724
Vaikų grupės / klasės	859	942	1.801
Pedagogai	dalyvaujantys 1-a kartą	250	287
	dalyvaujantys ne 1-ą kartą	639	680
Ugdymo įstaigos	anksčiau dalyvavusios ZD	510	550
	dalyvaujančios 1-ą kartą ZD	51	76

2017 metais programoje dalyvavo tautinių mažumų vaikai:

	Lenkų	Rusų	Baltarusių	2017
2016-2017 mokslo metai	419	184	20	623
2017-2018 mokslo metai	354	297	20	671
2017	773	481	40	1.294

2017 - 2018 mokslo metais programoje „Zipio draugai“ pasiektas didžiausias programoje dalyvaujančių vienas mokslo metais vaikų ir pedagogų skaičius nuo jos įgyvendinimo pradžios.

Visi pirmą kartą į programą „Zipio draugai“ įsitraukę pedagogai dalyvauja kvalifikacijos tobulinimo seminaruose (28 akademinės valandos), kuriuose įgyja programos „Zipio draugai“ pedagogo kvalifikaciją. Mokslo metų gale jiems bus įteikti šių kvalifikaciją paliudijantis pažymėjimai, suteikiantys teisę ir ateityje įgyvendinti programą.

Seminarai pirmą kartą programoje dalyvaujantiems pedagogams vyksta apskričių centruose, kaip taisyklė programos metodiniuose centruose (jų yra 13). 2016 – 2017 mokslo metais pagal apskritis buvo suformuota 13 pirmą kartą programoje dalyvaujančių pedagogų grupių, 2017 – 2018 m.m. – 16 grupių. Seminarus pedagogams veda programos konsultantai. Jiems talkina programos „Zipio draugai“ pedagogai - konsultanto padėjėjai (savanoriškais pagrindais).

2017 metų pradžioje buvo surengti *kvalifikacijos tobulinimo seminarai programos „Zipio draugai“ ankstesniais metais paruoštiems darbui programoje pedagogams*. Seminaro trukmė – 8 akademinės valandos. Seminaruose dalyvavo 77 pedagogai Kauno, Marijampolės ir Panevėžio apskričių pedagogai. Analogiškas seminaras suplanuotas 2018 metų pradžioje ankstesniais metais paruoštiems pedagogams, kurie dalyvauja programoje 2017 -2018 mokslo metais. Juose dalyvauti užsiregistravo 115 Klaipėdos, Tauragės ir Telšių apskričių pedagogų.

Šiuose seminaruose dalyvaujantiems pedagogams yra sukurtas ir publikuotas leidinys „Programa „Zipio draugai.“ Šeima ir vaikas: kaip atsižvelgti į skirtingus poreikius? Pedagogo profesinio meistriškumo tobulinimo vadovas. 3 dalis“ (64 p; A4 formatas; priedas – kompaktinis diskas). Jis yra devintas programos „Zipio draugai“ metodinės medžiagos serijos „Mokomės įveikti sunkumus“, skirtos programos pedagogams ir konsultantams-psichologams, leidinys.

Visi programos dalyviai aprūpinami būtina programos „Zipio draugai“ įgyvendinimui medžiaga ir informacija: pedagogai – metodinės medžiagos komplektais ir informacine medžiaga; vaikai – dalomosios medžiagos komplektais; programoje dalyvaujančių vaikų tėvai programos informaciniais ir rekomendaciniais leidiniais. 2017 metais sukurta nauja, papildanti esamą, dalomoji medžiaga vaikams.

2017 metais atliktas tėvų nuomonės tyrimas apie programos „Zipio draugai“ poveikį vaikui. Tyrime dalyvavo Vilniaus miesto ugdymo įstaigose ugdomų vaikų tėvai.

Programa „Zipio draugai“ specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams.

Programos kūrėjų Partnership for Children parengtas programos priedas specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams adaptuotas Lietuvos ugdymo sistemai. 2017 metais išspausdinta metodinė medžiaga „Programos „Zipio draugai“ metodinės medžiagos „PRIEDAS pedagogams dirbantiems su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais vaikais“ su CD (100 vnt.). Sukurta ir išspausdinta metodinė medžiaga pedagogui taikysiančiam „PRIEDA...“ – tai knyga „Programa „Zipio draugai.“ Vadovas pedagogui dirbančiam su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais vaikais“ (100 vnt.)

Visus aukščiau išvardintus darbus – adaptavimą, maketavimą, leidybą - parėmė nepelno organizacija asociacija British Chamber of Commerce in Lithuania.

2017-2018 metais vykdomas programos „Zipio draugai“ metodinės medžiagos „PRIEDO ...“ taikymo išbandymas Vilniaus ir Šiaulių miestų specializuotose ugdymo įstaigose ir / ar specializuotose grupėse, o taip pat keliose vaikų grupėse, kuriose pedagogai taiko įtraukiojo ugdymo metodą. Pilotiniame „PRIEDO ...“ išbandyme dalyvauja 12 ugdymo įstaigų, 17 pedagogų ir 118 vaikų.

Metų gale „Programos „Zipio draugai“ metodinės medžiagos „PRIEDAS pedagogams dirbantiems su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais vaikais“, šioje srityje jau nuveikti darbai ir su jais siejamos programos „Zipio draugai“ plėtros galimybės buvo pristatyti LR Švietimo ir mokslo ministerijoje.

Programa „Obuolio draugai“ - antroji dvejų metų tarptautinės ankstyvosios prevencijos programos dalis. Ši programa skirta 7 – 9 metų vaikams. Lietuvoje ji vykdoma visų tipų bendrojo ugdymo mokyklų pradinėse klasėse ir prailgintos dienos grupėse, daugiafunkciose centruose, vaikų globos namuose ir dienos centruose. Programa „Obuolio draugai“ Lietuvoje pradėta įgyvendinti 2012 metais.

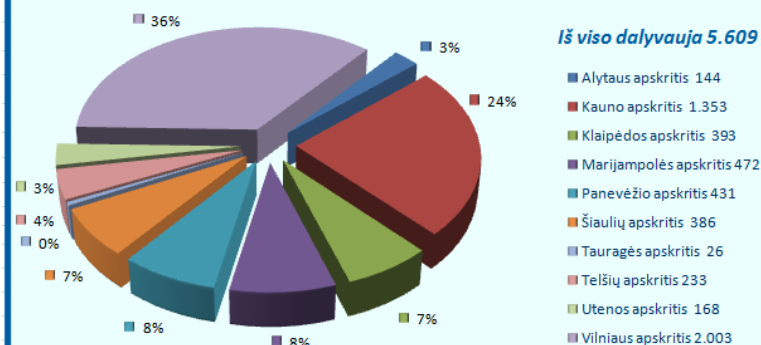
Nuo programos įgyvendinimo pradžios iki šių mokslo metų (įskaitytinai) joje yra dalyvavę 27.836 vaikai. Programos „Obuolio draugai“ pedagogo kvalifikaciją yra įgiję 1.180 pedagogų. Programos konsultanto kvalifikaciją yra įgiję 22 psichologai. Konsultanto padėjėjo kvalifikaciją – 12 pedagogų.

2017 metais programoje „Obuolio draugai“ dalyvavo:

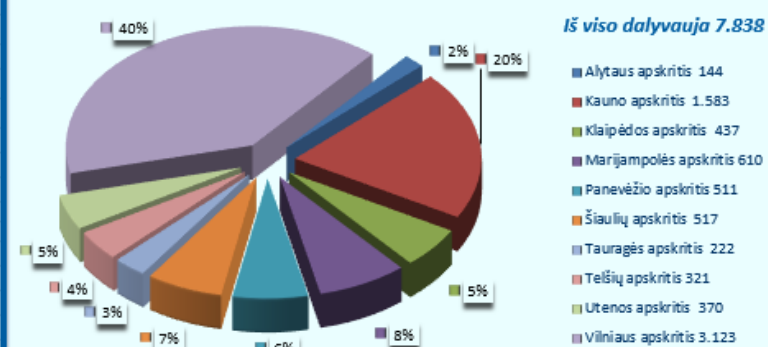
	2016-2017 m.m.	2017-2018 m.m	2017 metais
Vaikai	5.609	7.838	13.447
Vaikų grupės / klasės	280	399	679
Pedagogai	dalyvaujantys 1-a kartą	211	506
	dalyvaujantys ne 1-ą kartą	76	184
Ugdymo įstaigos	anksčiau dalyvavusios OD	73	175
	dalyvaujančios 1-ą kartą OD	67	154

Programa „Obuolio draugai“ mūsų šalyje kol kas įgyvendinama tik lietuvių kalba.

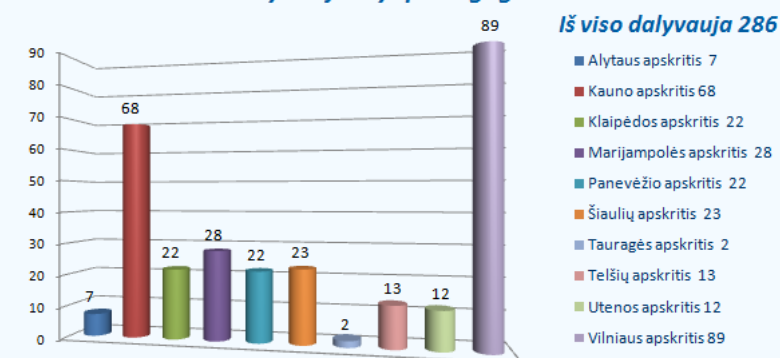
**Programoje „Obuolio draugai“ 2016 – 2017 m.m.
dalyvaujantys vaikai**

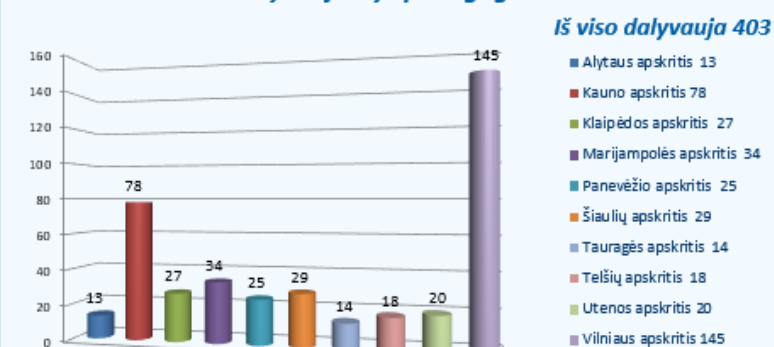
**Programoje „Obuolio draugai“ 2017 – 2018 m.m.
dalyvaujantys vaikai**

**Programoje „Obuolio draugai“
2016 – 2017 m.m. dalyvaujantys pedagogai**

**Programoje „Obuolio draugai“
2017 – 2018 m.m. dalyvaujantys pedagogai**

Visi pirmą kartą į programą „Obuolio draugai“ įsitraukę pedagogai dalyvauja kvalifikacijos tobulinimo seminaruose (24 akademinės valandos), kuriuose įgyja programos „Obuolio draugai“ pedagogo kvalifikaciją. Mokslo metų gale jiems įteikiami šią kvalifikaciją paliudijantis pažymėjimai, suteikiantys teisę ir ateityje įgyvendinti programą.

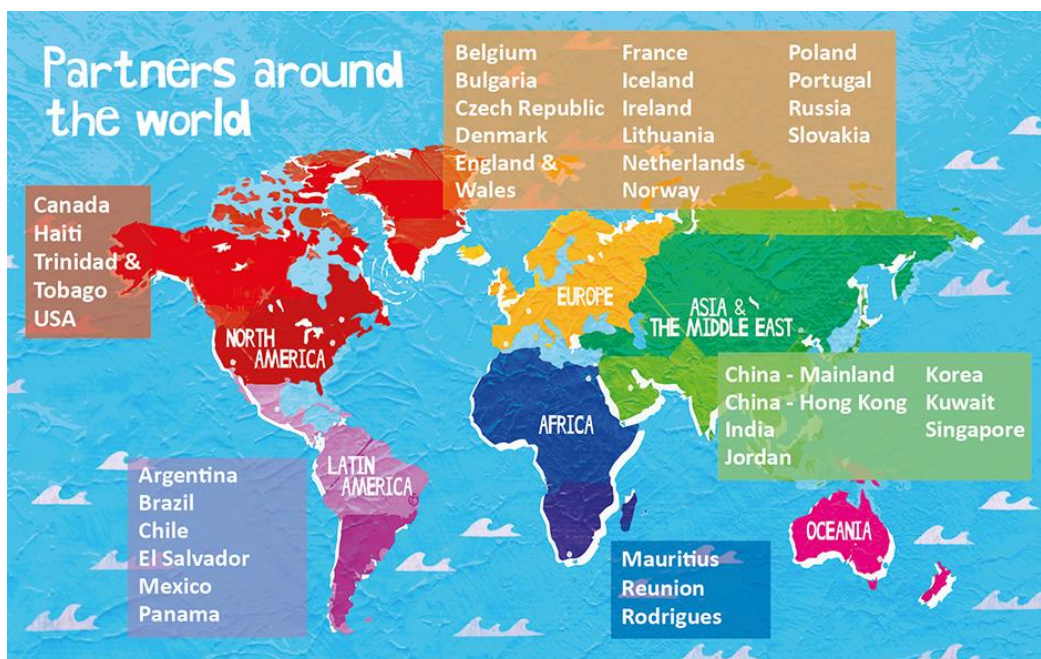
Seminarai pirmą kartą programoje dalyvaujantiems pedagogams vyksta apskričių centruose, kaip taisyklė programos metodiniuose centruose (jų yra 11). 2016 – 2017 m.m. pagal apskritis buvo suformuota 12 pirmą kartą programoje dalyvaujančių pedagogų grupių, 2017 – 218 m.m. – 15. Seminarus pedagogams veda programos konsultantai.

Visi programos dalyviai aprūpinami būtina programos „Obuolio draugai“ įgyvendinimui medžiaga ir informacija: pedagogai – metodinės medžiagos komplektais ir informacine medžiaga; vaikai – dalomosios medžiagos komplektais; programoje dalyvaujančių vaikų tėvai programos informaciniais ir rekomendaciniais leidiniais. 2017 metais sukurta nauja, papildanti esamą, dalomoji medžiaga vaikams.

2017 metais atliktas tėvų nuomonės tyrimas apie programos „Obuolio draugai“ poveikį vaikui. Tyrime dalyvavo Vilniaus miesto ugdymo įstaigose ugdomų vaikų tėvai.

Dvejų metų tarptautinės ankstyvosios prevencijos programos: „Zipio draugai“ (I dalis) ir „Obuolio draugai“ (II dalis) autorių teisės priklauso programos kūrėjams **Partnership for Children** (PFC) – tarptautinei nepelno organizacijai, reziduojančiai Londone. Partnership for Children koordinuoja programos įgyvendinimą pasaulyje.

Šiuo metu programą „Zipio draugai“ įgyvendina 35 pasaulio valstybės.

Programą „Obuolio draugai“ įgyvendina 6 pasaulio valstybės – Anglija, Airija, Brazilija, Lietuva, Olandija, Norvegija, o Karelėja (Rusija) pradeda pilotinį programos įgyvendinimą.

Pagal programos kūrėjų Partnership for Children suteiktą **išimtinę licenciją** įgyvendinti tarptautinę dvejų metų ankstyvosios prevencijos programą: „Zipio draugai“ (I dalis) ir „Obuolio draugai“ (II dalis) **Lietuvoje turi viešoji įstaiga „Vaiko labui“**.

Programos „Zipio draugai“ generalinis rėmėjas Lietuvoje - prekybos tinklas IKI

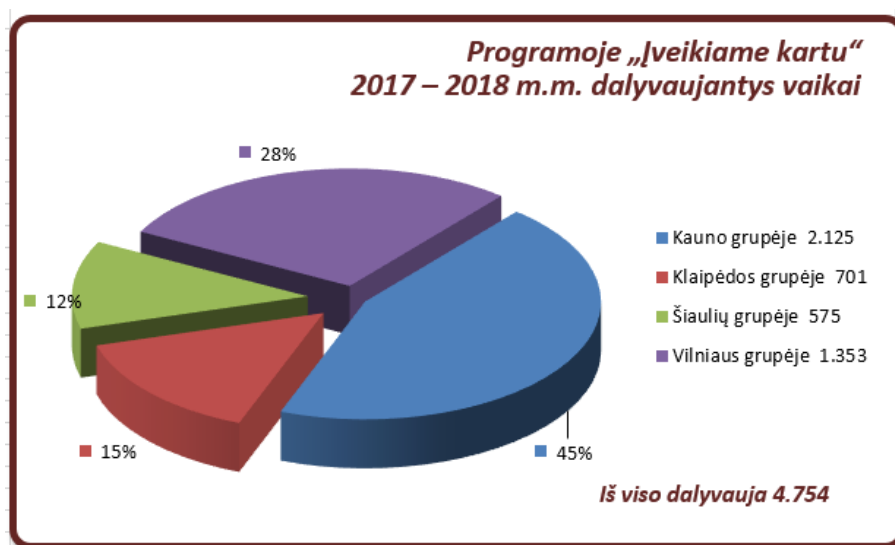
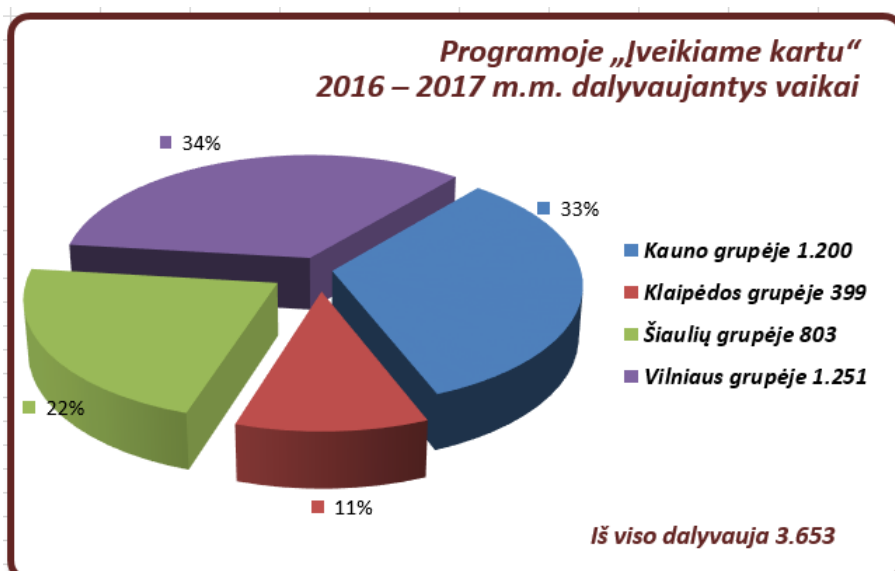
Elgesio ir emocinių problemų ankstyvosios prevencijos **programa „Įveikiame kartu“** Lietuvoje įgyvendinama nuo 2006 metų. Programa skirta skirtingų gebėjimų 9-11 metų vaikams. Ji vykdoma bendrojo ugdymo mokyklų pradinėse klasėse ir prailgintos dienos grupėse, daugiavaliuose centruose, globos namuose ir vaikų dienos centruose.

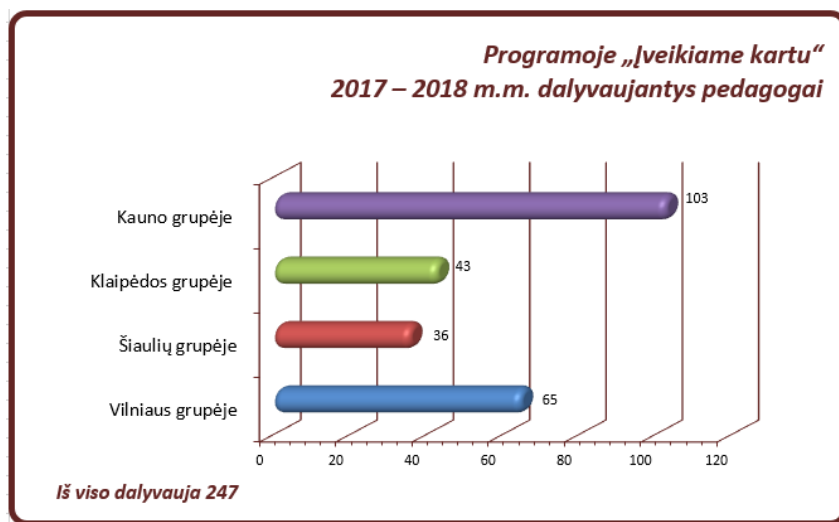
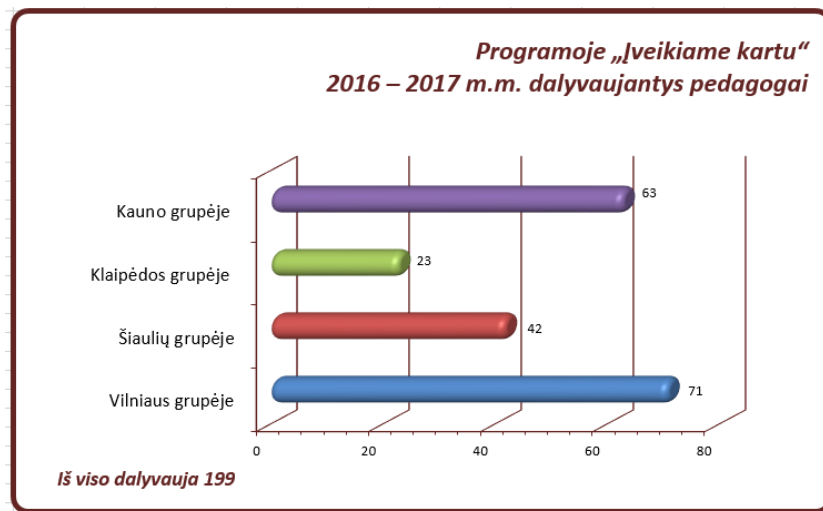
Nuo programos įgyvendinimo pradžios iki šių mokslo metų (įskaitytinai) programos „Įveikiame kartu“ pedagogo kvalifikaciją yra įgiję 2.477 pedagogai. Programoje dalyvaujančių vaikų statistika pradėta rinkti tik nuo 2011 metų. Nuo tada iki šių mokslo metų įskaitytinai joje yra dalyvavę 24.625 vaikai. Programos konsultanto kvalifikaciją yra įgiję 8 psichologai.

2017 metais programoje „Įveikiame kartu“ dalyvavo:

	2016-2017 m.m.	2017-2018 m.m.	2017 metais
Vaikai	3.653	4.754	8.410
Vaikų grupės / klasės	199	250	449
Pedagogai	197	247	444
Ugdymo įstaigos	113	109	222

Programa „Įveikiame kartu“ įgyvendinama lietuvių kalba.

Pirmą kartą į programą „Įveikiame kartu“ įsitraukę pedagogai dalyvauja kvalifikacijos tobulinimo seminaruose (6 akademinės valandos), kuriuose įgyja programos „Įveikiame kartu“ pedagogo kvalifikaciją.

Seminarai pirmą kartą programoje dalyvaujantiems pedagogams vyksta Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Vilniaus miestuose. Juose dalyvauja pedagogai iš artimiausių vietovių. 2016 – 2017 m.m. pagal apskritis buvo suformuotos 9 pirmą kartą programoje dalyvaujančių pedagogų grupių, 2017 – 2018 m.m. – 8. Seminarus pedagogams veda programos konsultantai. Seminaruose dalyvavo 167 pedagogai.

Visi programos dalyviai aprūpinami būtina programos „Įveikiame kartu“ įgyvendinimui medžiaga ir informacija: pedagogai – metodinės medžiagos komplektais ir informacine medžiaga; vaikai – dalomosios medžiagos komplektais; programoje dalyvaujančių vaikų tėvai programos informaciniais leidiniais. 2017 metais sukurta nauja, papildanti esamą, dalomoji programos medžiaga.

2017 metais atnaujinta programos „Įveikiame kartu“ metodinė medžiaga pedagogui (tekstai). Šiuo metu ji ruošiama leidybai ir planuojama pradėti naudoti nuo 2018-2019 mokslo metų.

Taip pat *parengta nauja* pedagogų rengimo darbiui programoje „Įveikiame kartu“ mokymų programa. Planuojame pedagogus pradėti ruošti įgyvendinti programą „Įveikiame kartu“ pagal šią programą nuo 2018-2019 mokslo metų.

2017 metais atliktas tėvų nuomonės tyrimas apie programos „Įveikiame kartu“ poveikį vaikui. Tyrime dalyvavo Vilniaus miesto ugdymo įstaigose ugdomų vaikų tėvai. Taip pat buvo atliktas programą įgyvendinančių pedagogų nuomonės apie programą „Įveikiame kartu“ tyrimas.

Programos „Įveikiame kartu“ autoriaus teisės priklauso viešajai įstaigai „Vaiko labui.“

Kita veikla, kurią vykdė VAIKO LABUI 2017 metais

Programos vykdytojų VšĮ „Vaiko labui“ **internetinėje svetainėje www.vaikolabui.lt** pastoviai pristatoma tiek programų dalyviams, tiek visiems besidomintiems naujausia ir aktualiausia informacija apie visas mūsų įgyvendinamas programas - dvejų metų tarptautinę ankstyvosios prevencijos programą: „Zipio draugai“ ir „Obuolio draugai“, mūsų autorinę programą „Įveikiame kartu“ - ir visus įgyvendinamus projektus. Interneto svetainėje pateikiama informacija pastoviai atnaujinama, aktualizuojama.

Jau aštuntą kartą įsitraukėme į „Vaikų linijos“ organizuotą **„Veiksmo savaitę BE PATYČIŲ“**. Šioje akcijoje dalyvaujame nuo jos paskelbimo pradžios, t.y. 2009 metų. Veiksmo savaitės tikslas - sukelti rezonansą, parodyti, kad patyčioms Lietuvoje neturi likti vietos, kad skriaudėjai labai aiškiai pamatytų, jog yra daugybė žmonių, kurie nepalaiko kitų skaudinimo“.

Pasiūlėme ugdymo įstaigoms, dalyvaujančioms mūsų įgyvendinamose programose, tęsti 2014 metais pradėtą klasės dienoraštį „Draugystės knyga“ – visiems drauge diskutuoti, kaip jie išaugo ir pasikeitė, kaip išmoko vertinti draugą ir draugystę, kaip išmoko padėti greta esančiam draugui, kaip keitėsi vaikų klasės santykiai, ... Kvietėme kurti tęstinę klasės „Draugystės knygą“ – antras, trečias, ketvirtas, ... ir dvyliktas tomai. Kad ji taptų klasės augimo draugystėje dienoraštis. Siūlėme į knygą(-as) vaikams sudėti bendru susitarimu jų pačių kūrybą – eilėraščius, pasakojimus, dramas, jų sukurtas patarles ir priežodžius ar kitus trumpus kūrinius, kuriuos patys galės iliustruoti savo piešiniais.

Taip pat kvietėme *kiekvieną vaiką nupiešti ir apsiukeisti su klasės draugu atvirukais*, kuriuose siūlėme atvaizduoti patyčių ir jų sprendimo situacijas iliustruojančius piešinėlius, užrašyta mintis aukščiau išvardintomis temomis; ar įrašyta „auksinė Zipio ir Obuolio taisyklė“; ar pan.

Į veiksmo savaitę „Be patyčių“ įsitraukusius pedagogus *raginome užfiksuoti (nufotografuoti) įdomiausią grupės/klasės veiklos momentą*, kuriant „Draugystės knygą“ ar nufotografuoti „Draugystės knygą“. Sulaukėme nemažo pluošto nuotraukų, piešinių iš **„Veiksmo savaitės BE PATYČIŲ“** dalyvių.

„Veiksmo savaitės BE PATYČIŲ“ rėmuose atskiromis grupėmis kvietėme tėvus ir pedagogus paskaitą „Sunkūs“ ir „nevaldomi“ vaikai – mūsų didieji mokytojai.“

„Vaiko labui“ aktyviai talkino akciją organizuojant „Vaikų linijai“ ir dalyvavo jos renginiuose, o mūsų įgyvendinamų programų savanoriai koordinavo **„Veiksmo savaitės BE PATYČIŲ“** renginius apskričių centruose.

Bendradarbiavimas su nevyriausybinėmis organizacijomis, dirbančiomis vaikų psichikos sveikatos, vaiko teisių, žmogaus teisių ir vaiko gerovės srityse.

Esame dviejų nevyriausybinių organizacijų ir nepriklausomų ekspertų koalicijų nare:

- ✓ *Neformalios nevyriausybinių organizacijų už vaiko teises koalicijos*, skatinančios tinkamą visų vaiko teisių įgyvendinimą ir apsaugą;
- ✓ koalicijos *„Psichikos sveikata 2030“*, siekiančios padėti mums tapti visuomene, kurioje vertinama psichikos sveikata, užtikrinamas žmogaus orumas bei tinkamai apsaugomos visos žmogaus teisės ir laisvės.

Abi šios koalicijos siekia įtakoti sprendimus priimančių institucijų nutarimus ir veiksmus koalicijų veiklos lauko klausimais.

Taip pat aktyviai dalyvaujame *Lietuvos socialinio emocinio ugdymo asociacijos* veikloje, kurios oficialiai nariais tapome 2017 metais.

Ačiū už Jūsų laiką ir dėmesį!

Ataskaitą paruošė Aurelija Okunauskienė
VŠJ „Vaiko labui“ direktorė

Daugiau informacijos:

Šv. Ignato g. 5 – 258, 01144 Vilnius

mob. tel.: +370 (699) 20 223

el. paštas: aurelija.ok@vaikolabui.lt

www.vaikolabui.lt